

Sanctus

– et magasin, som beskriver liberal katolsk kirke

Nr. 34, 11. årg — Februar 2017

liberal katolsk kirke i Danmark

Sankt Gabriels Kirke, Aarhus

Ansvarshavende præst:

Lise Ollendorff
Finsensgade 52, 2. th., 8200 Århus N
Tlf: 6091 7602; mail: lise@lkk-dk.dk

Pastor emeritus

Heinrich Nielsen
Roevej 6, 8643 Ans By
Tlf: 2625 1848; mail: heinrich@lkk-dk.dk

Menighedsrådsformand:

Dorte Abildskov
Skjoldborgsvej 3, Selling, 8370 Hadsten
Tlf: 2972 4284; mail: dorte@lkk-dk.dk

Kasserer:

Finn Andersen
Skjoldborgsvej 3, Selling, 8370 Hadsten
Tlf: 2972 5030; mail: finn@lkk-dk.dk

Maria Magdalene Kirke, Nordsjælland

Ansvarshavende præst og menighedsrådsformand:

Birgit Adelsteen Ljungdahl
Hansensvej 10, 1.tv., 3400 Hillerød
Tlf: 6131 9193; mail: birgit@lkk-dk.dk

Præst og kasserer:

Kenneth Christensen (se nedenfor)

Biskop CW Leadbeaters ora- torium, Roskilde

Ansvarshavende præst:

Kenneth Christensen
Egegårdsparken 5, 4000 Roskilde
Tlf: 2874 1721; mail: kenneth@lkk-dk.dk

Helligånds Oratorium, København

Ansvarshavende diakonisse:

Simone Andersen
Brumleby 103, 2100 København Ø
Tlf: 8161 9320; mail: simone@lkk-dk.dk

Kasserer:

Simone Andersen (se ovenfor)

Øvrige

Regionalbiskop for Danmark

Evert Sundin
Hagagatan 37, 1., S-113 47 Stockholm
Tlf: +46 70660 4269; mail: biskop.evert@lkk.se

Generalvikar: pastor Jan Kvistborg
Hasselvej 50, 9260 Gistrup
Tlf: 2938 7444; mail: jan@lkk-dk.dk

Biskop: Uffe Børjesen
Knudsskovvej 73 B, 4760 Vordingborg
Tlf: 5067 2446; mail: uffe@lkk-dk.dk

Pastor Mogens Blichfeldt
Randersvej 90, Bendstrup, 8544 Mørke
Tlf: 2963 8479; mail: mogens@lkk-dk.dk

Pastor emeritus Natascha Høyer
Walkendorffsvej 88, 5700 Svendborg
Tlf: 2238 8244; mail: natascha@lkk-dk.dk

Diakon Karin Joy Wolff
Holmevej 6, 9490 Pandrup
Tlf: 4059 4440; mail: karin@lkk-dk.dk

Foreningen liberal katolsk kirke i Danmark

Bestyrelse:

Kenneth Christensen, formand (se under Biskop
CW Leadbeaters Oratorium)
Birgit Adelsteen Ljungdahl, kasserer (se Maria
Magdalene Kirke)

Sanctus:

Sanctus udgives af foreningen liberal katolsk kirke
i Danmark.

Bladet udkommer tre gange årligt:
februar, juni og oktober.

Indlæg sendes til ansvarshavende redaktør Simone
Andersen, simone@lkk-dk.dk senest
15/12 (februar), 15/4 (juni) og 15/8 (oktober)

Artiklerne udtrykker forfatterens holdning.

Kirkens webadresse:

Her kan tidligere numre af Sanctus læses.

Forside

Ærkeenglen Raphael af Ulla Wulff

Refleksioner

Af Jan Kvistborg

For mig, er det at leve med og integrere kirkens årskredsløb i mit liv og i min hverdag umådelig betydningsfuldt. Jeg oplever igen og igen at

en bevidstgørelse og medleven i den energistrøm, som netop udspiller sig på det pågældende tidspunkt på året, er med til at indgyde balance, nærvær og en udefinerbar fornemmelse af at flyde med livets strøm. Jeg tror på, at i de ydre og indre processer, såvel i vort klodevæsen som i menneskets indre liv, spiller årskredsløbet en central rolle. I skrivende stund gennemlever vi en speciel tid på året, nemlig advent og jul. Her ser vi, at på den ydre front dør alt bort, for at reorientere sig indad mod det indre krybberum, hvor en ny igangsættende livsimpuls fødes for det kommende år.

Vor kirke i Danmark gennemlever også sin advent, hvor vi er i en periode med renselse, oprydning og en reorientering indad mod Kristi centrale værdier. Dette betyder helt konkret, at vi i øjeblikket fokuserer på, hvad jeg kalder de bærende søjler i kirkens hierarkiske og strukturelle del – eller hele det område, der har

med lovgivning, beslutningsmyndighed og kommunikation at gøre. Det som ikke fungerer i disse tre områder reparerer vi og geninstallerer. Som vor kirke er skabt, med både en hierarkisk og en strukturel side og samtidig med en meget autonom og fritænkende side, så er det vigtigt, at disse to sider supplerer hinanden og tilsammen skaber en yin/yang helhed.

Når jeg i mit stille hjertekammer lader tanken svæve på inspirationens og visionens vinde, så ser jeg, at LKK i Danmark kommer til at spille en vigtig rolle i vort lands åndelige liv. Denne opgave er vi ved at ruste os til – lige som advent er en forberedelse til det store juleunder, er kirken under forberedelse til at udfolde sin åndelige opgave. Jeg vil bede om, at vi alle fokuserer energierne på, at vi i julehøjtidens periode og tiden derefter er aktivt med til at føde vor kirke atter en gang, med liv, kraft, udsyn og sammenhold. Kvaliteter som gør denne perle til et vidunderligt sted for os som medarbejdere at lægge vor åndelige arbejdskraft og et lige så vidunderligt sted at besøge.

Lucia, Maria og kyndelmisse

Af Uffe Børjesen

Det er ikke så langt tid siden at vi åbnede et nyt kirkeår, og som de fleste ved, er advent kirkeårets begyndelse. Kristne er enige om at advent er en forberedelsesperiode(!) til julen, hvor hver enkelt søndag har sit tema, sin ledetanke, et har tilknyttet motto og en liturgisk farve, som beskriver temaets egentlige formål. Hurtigt nævnt er de fire motto'er; skelneevne, selvfor-glemmelse, kærlighed og ret handling. Selv synes jeg at disse mottoer lige så godt kan beskrive en begyndelse på enhver begyndelse, også i det menneskelige sind. Først lærer vi at skelne mellem "godt" og "ondt", og over tid lærer vi yderligere at glemme vore egne krav og ønsker til verden og bliver mere og mere lydhøre for andres behov, og langsomt vokser vores ønske om at hjælpe andre til vækst. Vi når et punkt, hvor vi i os selv føder en ubetingethed i forholdet til den verden vi lever i og bliver i stand til at "handle retfærdigt" i kærlighed og oprigtighed til os selv og vore medvæsener på vej gennem Guds riger.

Noget nær det første, af "ydre" aktiviteter, vi møder i kirkeåret er nogle af kvinderne i den bibelske beretning. Sankta Lucia, hvis dag

er den 13. december indvarsler visdommen i kirkeåret. Maria, Guds moder, er en prominent figur i julen og vender tilbage igen som en iøjnefaldende persona i den fest på kirkeåret som vi traditionelt kalder kyndelmisse. Både Lucia og Maria er, set med de fleste liberalkattolikkers øjne, "ydre" udtryk for "indre" mekanismer i det menneskelige sind, altså væsenskræfter i vores indre, som er på vej tilbage mod sit gudommelige ophav. Set med en sådan vinkel, kan det være svært at fastholde troen på historisk korrekthed og troværdighed med hensyn til de bibelske historier, men som udtryk for forandringer i vort indre kan de bruges i den vækst og de udfordringer vi alle møder i vore liv.

Hvis vi hver især prøver at bruge de bibelske fortællinger til inspiration og opmuntring, vil vi kunne finde mange guldgruber på vejen og måske indse, at vi alle hører sammen i vore mål for vore rejser – hvilke vildveje de end måtte ligne.

Med mange hjertelige hilsener og ønsket om et godt og næringsrigt kirkeår,

Uffe Børjesen

En lille prædikken

Af Annie Besant

Forord

Disse små prædikener blev givet i dagene 12. - 16. juli 1927 i den liberalkatolske kirke Sankt Michaels og alle engle i Huizen i det nordlige Holland og er blevet udgivet fordi de blev vel modtaget af kirkenes menighed.

Teosoffer, hvis fællesskab bunder i en søgen efter sandhed og hvis formål er at danne en kerne af universelt broderskab, ser ofte verdens religioner som verdenslærerens svar på menneskeheds søgen efter sandhed. Den nuværende verdenslærer har kaldt dem ”Mine mange trosretninger”.

Hver enkelt legemliggør fragmenter af sandheden, der er egnet til at understøtte menneskeheds udvikling i specifik epoke.

Gud er kærlighed

Børde og søstre. Jeres biskop har bedt mig om at holde en kort prædikken på hver af disse dage, hvor jeg deltager i jeres kirketjenester.

Jeg vil, som et forslag og antydning af et generelt princip, pege på at I vil kunne vinde meget hvis I bruger jeres liturgi som en guide, enten i jeres bønpraksis eller i jeres me-

ditioner. Og jeg tænker særligt på jeres meditationer. Mange mennesker nærmest spilder deres anstrengelser ved ikke at være tilstrækkeligt præcise i deres tanker og også ved ikke at have tilstrækkelig forståelse af den metode, meditation skal anvendes i. Det ligeledes almene ønske om at være herrens tjener, er for vagt til at fylde sådanne tanker med den kraft de skal kunne rumme; der skal være en meget klar og målrettet viljesindsats og en klar forståelse for, hvad det er man ønsker og prøver at opnå.

Løbet af det kristne kirkeår, som det er beskrevet i jeres liturgi, findes der en række generelle vejledninger, og der gennemleves en specifik sekvens gennem de store begivenheder i Kristi liv. Dette skulle I prøve at efterligne eller udfolde i jer selv som spirituelt væsen. Efter den ”aktive del” af kirkeåret er der en lang periode – søndagene efter Trinitatis – der ligesom de forudgående søndage har en specifik intention, der dækker en uge.

Hvis I bruger denne intention som en guide i jeres individuelle liv, som f.eks. nu, hvor vi er i kirkeåret under intentionen Gud er kærlighed, vil I få forelagt en række tanker, som kan være ledetanker for den næste

uge. I kunne så dele ugen op med fokus på de tekster, der er knyttet til epistel og evangelium for den givne søndag, og du kunne *afsætte* hver enkelt dag i ugen med særligt fokus på at realisere et specifikt element i tanken om, at *Gud er kærlighed* i jeres eget liv og derved manifestere det faktum, at Gud er kærlighed.

Feks. skrives der i begyndelsen af epistlen ikke blot at Gud er kærlighed, men ”den, der bliver i kærligheden, bliver i Gud, og Gud bliver i ham.” I disse ord har I en skarpt udskåret ide som I kan sætte i arbejde og praktisere en af dagene i ugen, idet i påminder jer selv, at det er formålsløst at tro på at *Gud er kærlighed*, hvis ikke kærlighed viser sig gennem jer, hvis I ikke hviler i den kærlighed og den kærlighed hviler i jer. Under alle omstændigheder hviler den ikke kun i jer for sin skyld og til gavn for din spirituelle vækst, men snarere for, at I kan udstråle den kærlighed dagen igennem; at I fungerer som et klart glas hvor igennem lyset kan skinne. Det betyder, at I, når I dvæler med ”Gud som kærlighed”, bliver til et lille lys i det uendelige lys, som spredes allevegne i alle verdner, og at enhver af os på vor egen lille måde bliver et lille fokus, som lyset kan skinne gennem og derved hjælpe vore nærmeste omgivelser ved at sprede den guddommelige kærlighed, som vi hviler i, i vore hjerter.

Og forestil dig således gennem dagene i ugen, at du holder denne tanke i dit bagehoved og husker på at du er en gnist af denne kærlighed, der varmer hele nabolaget op. Forestil jer at I i jeres hjem, og ude i det offentlige liv, i alle jeres daglige rutiner, har tanke på at I i jeres hjerter møder hver person med denne gnist og møder enhver person med en tanke om at at udstråle en stråle af den kærlighed, Gud er. Lad være med at undervurdere det privilegie, hvilket nogle mennesker er tilbøjelige til at gøre, der kommer af dagligt at erkende kontakten til Gud og den kraft der strømmer dig i møde i kontakten til den ene eller anden af hans karakteristika.

Vi bliver fortalt at vi burde være ”Guds medarbejdere”.

En sådan udtalelse er nærmest overvældende, når man prøver at gøre sig klart hvad det betyder. Han er så stor og vi er næsten ikke engang små partikler af støv i hans verden. Men selv den følelse må vi komme forbi. For at undgå fejl-vækst og selvbedrag, bør man nok holde sig for øje, at det faktum, det repræsenterer, er, hvad I *virkelig* er. At det ikke blot er jeres store pligt, men også jeres utrolige privilegium at være en Guds medarbejder, og at et menneskes liv skal leves ligefremt proportionelt med vores erkendelse af denne sandhed: At mennesket er

en af Guds medarbejdere. Denne erkendelse spreder omkring os en beskyttelse imod det, vi møder på vores vej, for intet ondt kan gennem-bryde Guds kærlighed.

Den vejleder og oplyser os, så hvor der er sorg og bekymring, vil vi føle os animeret til at være Guds kærligheds formidlere, erkendt med en dyb og stor glæde, uanset hvor stor eller lille vor styrke må forekomme, så er det fra Gud, kærligheden kommer, og i det omfang vi formår at realisere denne, vil styrken forøges. På den måde bliver vi vandrere på ”den gyldne mid-delvej”, som Herren Buddha kaldte det, uden hverken at nedvurdere vor egen skønhed eller Guds skønhed, som hviler i os og derved i alt liv. Ej heller at tvivle på os selv og underminere erkendelsen af den smukke tanke – at vi er hans medarbejdere i skabelsen.

Idet omfang vi gradvis erkender rækkevidden af denne tanke, vil vi i større og større omfang blive hans medarbejdere og formidlere af hans kærlighed i samme omfang, som vor menneskelige kærlighed vokser sig

stærkere til guddommelig fylde, indtil vi begynder at indse hvor meget vi kan gøre for at fremskynde udviklingen af livet på denne klode. Hvis hver enkelt af os levede op til vort fulde potentiale; hvor ville kærligheden sprede sig! Hvor ville kærligheden blive synlig alle vegne! Hvor ville kærligheden opløfte og trøste de triste og modfaldne.

Man kunne lade tanken ”Gud er kærlighed” blive ugens tanke og dog tage en specifik tanke fra de to læsninger og på den måde sprede et særligt aspekt af kærlighedens væsen i vores umiddelbare omgivelser. Vi ville derved sprede delelementer af det vi kalder kærlighed og ved at lægge vor vilje bag os og give tanken en distinkt retning bruge en egenskab, alle mennesker er i besiddelse af. På den måde vil vi komme til at fungere som Guds formidlere til hans verden. Vi vil i det omfang vi er i stand til udsende hans alt-omfattende kærlighed, den uendelige medfølelse i hvilken vor verden dvæler i Guds hjerte. Hans kærlighed dvæler i os

Engle og menneskers ydmyge erkendelse af Gud som deres Herre og mester

Af Lise Ollendorff

Denne artikel var oprindeligt en prædiken, men jeg har omskrevet og udvidet den så den passer til hele året. Teksten er nogle af mine overvejelser om menneskets guddommelige identitet og om hvordan vi bør forholde os til vore egne og andres teorier om sandheden.

Englene står foran Guds trone og tilbeder Ham med røgelse og musik. De falder ned for Guds fod sammen med alle de hellige også kaldet De Store Mestre der er gået forud for os andre. De bøjer sig tilbedende i dyb ydmyghed for Guds almagt. De kan ikke andet, fordi de har erkendt Gud som deres Herre og mester og udtrykker deres dybeste taknemmelighed, fordi de inde fra sig selv oplever evigheden og den uendelige storhed i Gud. De har overvundet deres lavere jugs triade og styres nu og lever udelukkende ud fra deres højere triade, hvor deres egen del af det guddommelige bor. De reagerer med underkastelse og tilbedelse, fordi de genkender at det guddommelige lys afspejlet i dem selv er uendeligt lille i forhold til Guds storhed.

Fordi det er Gud som er vor dybeste og sande inderste identitet vil anerkendelsen af sandheden om Gud og tilbedelsen af Ham styrke os på vejen til erkendelse af sandheden. Og ved at udøve denne tilbedelse i fællesskab styrker vi også hinanden og spreder lyset til andre samtidigt, og det vil også efterhånden sprede sig til dagliglivets gøremål.

Vi når på et tidspunkt forening med Gud i Kristus, idet vi når til erkendelse af vor egen forholdsvis lille del af Hans guddommelighed. I Genesis 1 står der at ”Gud skabte mennesket i sit eget billede, i sit eget billede skabte Han dem”. Det vil sige at Gud anbragte en lille del af sig selv ned i hver eneste skabning, for at de med tiden kunne erkende det og vende tilbage til Ham i erkendt forening. Det betyder at vi skal blive som Ham, som en bevidst handlende del af ham, som et oplyst menneske. Den lille del af Ham som er vor identitet fra begyndelsen bliver en bevidst identitet.

Gud er ikke blot en neutral absolut kraft. Gud er den absolut højeste og er fra evighed til evighed. Men Gud kan også opfattes som en person på et eller flere niveauer. Vi

har et personligt forhold til Ham idet vi er en del af Ham. Det er et ufatteligt mysterium, men gennem Kristus som har levet som os kan vi opleve Gud og forholde os til Ham som en person vi kan have et personligt forhold til. Men alligevel kan vi kun indefra os selv og gennem teorier kun fatte blot lidt af Hans storhed. Vi bliver bevidste om at vi er en del af Gud gennem Kristus, men vi er ikke og kommer aldrig til at nå at være det Han er på Hans personlige niveau, for Han vedbliver i al evighed med at være uendeligt meget større end alt der findes og nogensinde har eksisteret.

De hellige underkaster sig fuldkomment Guds viljes lys som er i overensstemmelse med deres egen indre del af Gud. Det havde de ikke behøvet hvis de var helt som Gud er i sig selv! Gud er et uudgrundeligt mysterium. Det er Han for alle væsner uanset udviklingsstadiet. Alle væsner søger Gud på deres eget niveau, fordi Gud er alle væsners lys og ophav. Ingen når Gud i Hans egen indre identitet. Ellers ville Han ikke være Gud og heller ikke kunne

vedblive med at være lyset på vejen igennem alle væsners udvikling på alle planer.

Der bliver heldigvis ved med at være noget at stræbe efter lige meget hvor langt vi når i vores udvikling. Hvad der er ud over det menneskelige mesterstadium, hvor mennesket bliver forenet med Gud, og således helt og fuldt lever i og er det Guddommelige lys, og således lever efter Hans love som er i os selv, er der ingen der kan vide noget om.

En hvilken som helst erkendelse eller teori er altid personlig og kan aldrig blive totalt universel for alle. Sandheden findes men den er uopnåelig i sin totalitet. Vi kan kun søge sandheden og erkende den i bidder og altid ufuldstændigt. Derfor er det nonsens når nogen påstår at en bestemt oplevelse, erkendelse eller teori gælder for alle, uanset hvor langt vedkommende mener hun/han er i sin udvikling, for udvikling stopper aldrig, den er uendelig, og oplevelse og erkendelse vil altid være præget af det personlige. Al erkendt sandhed vil gå gennem og farves af personen som et prisme farver lyset.

Der er på den anden side højt oplyste mennesker, der har fået lov til at se en meget lille, men for mennesker at se, stor del af Guds mysterium, den del af Guds mysterium, der er afspejlet i os selv på menneskets guddommelige niveau, og det kan vi drage stor nytte af fra mestrene der kan hjælpe os på vejen. Det er fra det guddommelige niveau, som menneskets højere del består af, og som mennesket i mesterstadiet bliver bevidst om, at den dybere viden og indsigt i Guds mysterium kan blive set og erkendt, og den indsigt og erkendelse er meget større end den vi som almindelige mennesker kan opleve. Men på Guds eget niveau er enhver indsigt om Ham uendelig lille selv for mennesker i mesterstadiet, og de som er mestre ved det. Mestrene lever i dyb ydmyghed overfor den viden de har og for dem er faren for ønsket om personanseelse væk, fordi de lever fuldt ud efter den guddommelige lov. Men anderledes er det for os andre der ikke er nået så langt, her kan personanseelse meget nemt kommer til at tage styringen og dermed ønsket om at fortælle andre om det åbenbarede som endegyldigt for alle. En vismand sagde en gang ”de der ved er tavse, mens de der ikke ved taler”. To tusind års kirkehistorie fortæller en masse om, hvordan personanseelse og ønske om magt har taget styringen, for at dominere andre.

Det er for mig at se meget vigtigt at betragte og søge den dybeste sandhed i ydmyghed og åbenhed i erkendelsen af den sandhed som man selv finder frem til. Ydmygheden i denne søgen er vigtig også når man anvender teorier om sandheden lige meget hvilke de er. Teorier kan være guidelines og kan være vigtige som hjælp på vejen til erkendelse, men de må aldrig blive brugt manipulerende eller brugt som magtmiddel til at få ret. Ingen kender hele sandheden uanset udviklingstrin!

Teorier om sandheden fra højtudviklede mestre er gode og vigtige til inspiration og er guider på vejen til at finde den egentlige sandhed, som hver enkelt må finde fra sit eget indre guddommelige lys. Men dybest set er der ingen teorier der kommer fra nok så højtudviklede åbenbaringer der er andet end svage afspejlinger af den hele absolutte sandhed. Vi kan drage stor nytte af andres oplevelser og erkendelser, men kun frivilligt og kun til hjælp og inspiration til at finde sandheden indefra os selv. Al udtrykt viden er fortolket oplevelse og skal fortolkes når det læses eller høres.

Sanat Kumara

Overs. af Kenneth Christensen

Siden anden halvdel af 1800-tallet har et antal spirituelle bevægelser omtalt Sanat Kumara i deres skrifter, her i blandt bøger af HP Blavatsky, I AM bevægelsen, Broen til Frihed, Werner Shroeder, Leadbeater and Annie Besant.

I LKK's kirkeår er fejringen af Sanat Kumara knyttet til Nytårsdag. Man kan næsten sige at nytårsfyrværkeriet, er menneskenes hyldest til ham.

Nedenfor er en smuk beskrivelse af Sanat Kumara fra Leadbeaters bog, Mestrene og vejen fra 1925.

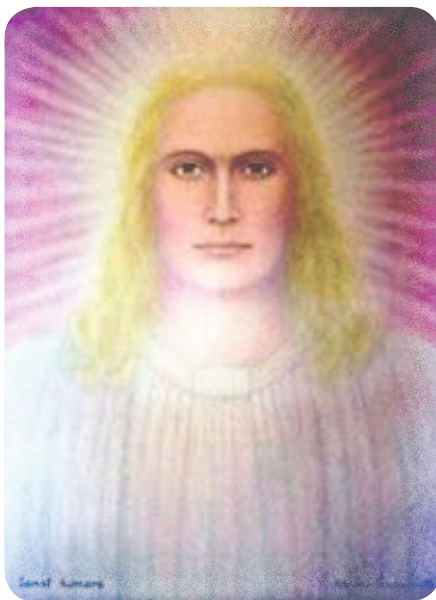
Vores verden er ledet af en åndelig konge – en af Flammeherrenerne, som for længe siden kom fra Venus. Blandt hinduerne kaldes han Sanat Kumara, hvis sidste ord betyder prins eller hersker. Han omtales ofte som Den Ene Indvier, Den ene uden den Anden, De seksten somres evigt unge, og somme tider kaldes han Verdens Herre. Han er den øverste hersker. I hans hånd

og omfattet af hans aura findes hele planeten. Han repræsenterer Logos, hvad denne verden angår, og han leder hele dens udvikling – ikke alene for menneskeheden, men også for udviklingen hos devaerne, naturånderne og alle andre væsener, der er knyttet til jorden. Han er, naturligvis, forskellig fra det store væsen, som kaldes Verdens Ånd, der bruger vor jord som fysisk legeme.

Hans sind omfatter hele evolutionsplanen på et niveau så højt, at vi intet kan begribe heraf. Han er

den kraft, som driver hele verdensmaskineriet, legemliggørelsen af den guddommelige vilje på denne planet. Styrke, mod, beslutning, udholdenhed og alle lignende karakteregenskaber, når de viser sig her nede i menneskenes liv er refleksioner af ham. Hans bevidsthed er af en så ophøjet natur, at den på en gang omfatter

alt liv på vor klode. I hans hænder

er magten til cyklisk ødelæggelse, for han holder fohat i dens højeste form, og han kan benytte kosmiske kræfter, som er uden for vor kæde. Hans arbejde er som regel knyttet til menneskeheden som sådan og ikke til enkeltindivider, men når han en gang imellem gør sin indflydelse gældende over for en enkelt person, siges det, at det er igennem atma, og ikke gennem egoet, at hans indflydelse bærer frugt.

På et givet tidspunkt på aspirantens vej fremad, bliver denne formelt præsenteret for Verdens Herre, og de, som på denne måde har truffet ham ansigt til ansigt, beskriver ham som en smuk yngling, værdig og

venlig ud over enhver beskrivelse, dog med en udstråling af altomfattende og ubeskrivelig majestæt, som rummer en så art hvileløs energi, at nogle har fundet det umuligt at udholde hans blik og har skjult deres ansigt i ærefrygt. Dette gælder for eksempel vores store grundlægger, Madame Blavatsky. En, som har haft denne oplevelse, vil aldrig kunne glemme den, ej heller vil han kunne tvivle på, at uanset hvor stor synd og sorg, der er på jorden, arbejder alting på en eller anden måde sammen for det gode, og at menneskeheden ledes sikkert fremad mod dens endelige mål.

Det bedste du kan gøre er at blive snadder go' til at være DIG.

Transsubstantiationslærens historiske udvikling

Af Lise Ollendorff

Denne artikel er en forkortet og omarbejdet udgave af mit afsluttende bachelorprojekt fra Århus Universitet om transsubstantiationslæren¹. Alle afsnit om gnosticisme og LKKs opfattelser er tilføjelser, og de er skrevet ud fra mit kendskab til kirkehistorien og min viden om LKK samt mine egne overvejelser om hvordan LKK må have fået sin eukaristiforståelse fra kirkehistorien.

Kristi nærvær i eukaristien er blevet forstået forskelligt op gennem kirkens historie fra oldkirken og til nutiden og først i middelalderen at begrebet transsubstantiation kommet på tale. Udviklingen er lang og kom også til at præge Liberal Katolsk Kirkes forståelse af eukaristien. Jeg vil i det følgende have fokus på, hvordan forståelsen af eukaristien udviklede sig i historiens løb med særlig fokus på forvandlingen af brød og vin til Kristi legeme og blod. Denne forståelse udviklede sig

gennem kontroverser mellem forskellige modsatrettede opfattelser, og ved at kirken på grund af disse kontroverser mere og mere mente, at den var tvunget til præcisering af sin dogmatik på området. Kirken udviklede sig til at mene at ensretning var nødvendig, og kontroverserne om de forskellige opfattelser har allerede på et tidligt tidspunkt i historien udviklet sig til magtkampe. Dermed blev kirken ensrettet af de mest magtfulde, hvor de der tænkte anderledes end dem blev marginaliseret eller/og for det meste helt udelukket af kirken og dømt som kættere. Det gik især hårdt ud over dem der holdt på den gnostiske forståelse af kristendommen.

Kristi tilstedeværelse i brød og vin

Man har op gennem historien været uenige om, hvordan Kristus på samme tid kunne være faret til himlen og sidde ved Fade-

¹ Ordet transsubstantiation kommer fra latin og er delt op i to dele. Trans som betyder 'over' (fra en tilstand til en anden) og substans som kommer af substantia som betyder væsen. Ordet betyder 'væsensforvandling' eller 'substansforvandling' (Politikens fremmedordbog) Her skal ordet forstås i forbindelse med hvordan brødet og vinen forvandles under messen.

rens højre side, og samtidigt være reelt til stede i brød og vin på alteret. Man gik nemlig ud fra den bogstavelige tro på kødets opstandelse, det vil sige at hele mennesket opstod. I den traditionelle kristne kirke mente man og mener stadig i dag at hele legemet blev forherliget ved opstandelsen. Mennesket blev ikke opfattet som to-delt i en åndelig og en fysisk del, som man gjorde i den gnostiske forståelse af menneskets opbygning, hvor det kun er den åndelige del af mennesket der opstår og farer til himlen. Derfor har man især i middelalderen haft heftige diskussioner angående om Kristi forherligede legeme efter himmelfarten kunne være mere end et sted af gangen nemlig i himlen og samtidigt være til stede i eller i forbindelse med brød og vin på alteret. Det er blandt andet derfor man i historiens løb har haft forskellige måder, hvorpå man har forstået og med besvær har forsøgt at forklare Kristi tilstedeværelse i brød og vin. Man undrede sig over hvordan det kunne lade sig gøre at Kristus kunne være til stede på alteret. Det mente nogle at Han kunne (realpræsens), mens andre mente at det ikke kunne lade sig gøre, at Han kun var i himlen og at vi så kun kunne minde Ham i forbindelse med brød og vin, altså var Hans præsens symbolsk. (ingen realpræsens). Opfattelserne var:

- *Realpræsens*- Problemet var hvor konkret begrebet realpræsens skulle forstås. Der var to opfattelser af hvad realpræsens betyder. De diskuterede nemlig om der i brødet og vinen

- 1 sker en konkret substantiel forvandling, så Kristus var konkret fysisk i brød og vin. (Det var den opfattelse der senere udviklede sig til transsubstantiations-læren), som Den Katolske Kirke siden den tidlige middelalder har ment var sandheden, eller om der
- 2 ikke sker en egentlig forvandling men at Kristus er reelt til stede sammen med brødet og vinen, så brød og vin forbliver kun brød og vin (consubstantiation), som de reformatorer der fulgte Luther har ment.

- *Symbolsk* (ingen realpræsens) fordi nogle mente at Kristus ikke kunne være både i himlen ved sin Faders højre side og samtidigt være til stede i forbindelse med brødet og vinen på alteret. For dem var nadveren blot et mindemåltid, hvor man mindedes Kristi liv, død og opstandelse. Den opfattelse, som startede allerede i middelalderen, har de reformatorer i 1500-tallet der havde den mest radikale kritik af transsubstantiationslæren haft, som for eksempel Zwinkly.

Det gnostiske og det traditionelle menneskesyn

Den gnostiske kristendom havde en dualistisk forståelse af menneskets opbygning, idet de mente/stadig mener at mennesket består af to hoveddimensioner, den fysiske, personlige og den højere åndelige. Det betyder at det for gnostikerne kun er den højere åndelige del der overlever døden, da den ikke kan dø. Den del opstår fra de døde og kommer i himlen ikke den lavere. Den lavere personlighed er den eneste der dør. Det bliver af teologer kaldt dualisme, og det menes at være i modsætning til traditionel kristendom. Den gnostiske opfattelse var og er forkæret af den traditionelle kirke der mener at mennesket er én størrelse og at således hele mennesket for evigt enten opstår til herlighed i Gud eller kommer i helvede. For gnostikerne kan den højere del af mennesket ikke andet end komme i himlen, da den del faktisk hele tiden har været den himmelske del af mennesket. For gnostikerne findes der således slet ikke noget helvede for den højere del af mennesket. De der har troet som gnostikerne blev udelukket af kirken og i dag bliver de af den traditionelle kristne kirke for en stor del ikke anset som rigtige kristne, da de mener at man som gnostiker ikke tror på frelsen af hele mennesket gennem Kristi korsdød.

Forklaringer på forvandlingen

Ifølge den gnostiske forståelse af mennesket er den fysiske dimension personlighedens niveau, der er bundet til den fysiske krop og kan dermed kun være ét sted ad gangen, og den åndelige dimension, der, i hvert fald når individet er langt nok i sin udvikling, ikke er begrænset af tid og rum, og derfor vil være i stand til at være flere steder på én gang, hvilket var tilfældet for Kristus. Man er med denne forståelse ude over problemet om Kristus kan være til stede både i himlen og i jordisk brød og vin på mange andre på samme tid.

Id middelalderen forsøgte nogle i mangel af en bedre forklaring at forklare forvandlingen ved hjælp af Aristoteles' filosofi. Aristoteles delte alting op i accidenser, som er det man oplever med sanserne og tingenes substans eller essens, der er det bagvedliggende uforanderlige i alting.

For at komme ud over problemet med Kristi tilstedeværelse flere steder på en gang brugte Thomas Aquinas i 1200-tallet Aristoteles' filosofi til at forklare brød og vins forvandling fra bare at være brød og vin til at blive Kristi legeme og blod. Han mente at det ikke er brødets fysiske og sansemæssige del (accidenserne) der forvandles. Nej de forbliver at være brød og vin. Han mente at det er brødets og vinnens substanser der for-

vandles til substansen af Kristi legeme og blod, altså ikke hans fysiske historiske krop som vandrede på jorden, eller den forklarede der for til himlen. Desuden forklarede Thomas at brødet og vinen forvandles permanent. Så han forklarede med filosofi hvordan Kristi forklarede historiske krop kunne være i himlen samtidigt med at substansen af Hans legeme og blod kunne være overalt. Samtidigt mente han også at forvandlingen er et mysterium. Han hjalp altså kirken med at forklare begrebet transsubstantiation ved hjælp af filosofi.

Andre var egentligt med god ret imod Thomas' forklaring fordi de opfattede den som spekulativ og menneskeopfundet (især Luther). Problemet var og er at Kirken ser mennesket som en udelelig enhed. Den logiske og dybere spirituelle forklaring på mennesket som gnostikerne havde, kunne de ikke bruge dels fordi kirken havde forkæret gnostikerne og gjort et meget

grundigt arbejde med at brænde de gnostiske skrifter. Derfor blev den gnostiske måde at tænke på undertrykt og derfor med tiden glemt måske med undtagelse af nogle få, der måtte skjule sig. Kirken 'glemte' den dybere og mere mystiske og mere logiske forklaring på forvandlingen.

Det Thomas kalder forvandlingen af substansen er i virkeligheden ifølge den gnostiske forklaring det åndelige niveau der kommer direkte og helt ned og overskygger alle de andre niveauer helt ned til det fysiske, men hvor det fysiske stadig er til stede som det der opleves af sanserne. Alt indeholder en åndelig dimension også brødet og vinen, og det er brødets og vinens åndelige dimension der forvandles til Kristi Åndelige dimension. Kristi Guddommelighed kommer direkte ind i selve brødets og vinens inderste så at sige, men det er også med denne forklaring et uforståeligt mysterium som vi ikke forstår fuldstændigt,

men den gnostiske indsigt er bedre til at forklare det end Aristoteles' filosofi, som 'kun' er filosofi.

Et af problemerne gennem historien op til i dag har været at den traditionelle kristne kirke var og er fastlåst i troen på kødets opstandelse af hele mennesket som en enhed i krop og sjæl. Man var og er stadig i dag uvidende om andet, eller man benægter nogen anden form for forståelse. I hvert fald i den vestlige kirke. Kirken har siden 300-tallet efter den romerske Kejser Konstantin i stigende grad været dogmatisk og udskilt alle anderledestænkende, for at bevare sin magt og kontrol over hvad der var den kristne lære, således også om Kristus og hans realpræsens i eukaristien. Kirken kunne ikke tåle trosfrihed, for det skabte ifølge Konstantin og kirken kaos og mangel på sammenhæng.

Ide næste afsnit vil jeg med udgangspunkt i den katolske kirkes dogme om transsubstantiation gennemgå den traditionelle katolske kirkes udvikling af dens nadverforståelse. Jeg vil under vejs, hvor det er relevant, sætte denne udvikling op imod den gnostiske forståelse, hvor mange af de problemer kirken havde med at forstå transsubstantiation ville have været lettere at løse, fordi gnosticisismen indeholder flere dimensioner som den traditionelle kirke ikke har kunnet acceptere.

Oldkirken indtil Nikæakonciliet i 325.

Fra apostlenes tid og indtil Kejser Konstantin i begyndelsen af 300-tallet var de kristne menigheder præget af forfølgelse og var derfor nødt til at gemme sig. Derfor bestod den unge kirke liturgisk ikke af en enhed men af mange små enklaver der brugte deres egne forskellige begyndende liturgier. Her var der plads til forskellige holdninger. Eukaristifejringen var ikke et teologisk tema den gang, og man fokuserede på fælleskabet med Kristus og man opfattede kirken som Kristi krop. Man blev forenet med Ham og med hinanden gennem eukaristifejringen som helhed. Man mente at Kristus var ganske særligt til stede i eukaristifejringen, men man var endnu ikke fokuseret på selve nadverelementerne, og hvad der skete med dem. Der var således ikke behov for en præcisering af en teologisk dogmatik der skulle forklare Kristi realpræsens i nadverelementerne. Denne periode var før konciler og kontroverser. Der var således også gnostiske grupper på det tidspunkt. Endnu var gnosticisismen ikke officielt fordømt, selv om der meget tidligt var stærke røster der talte imod dem.

Med Kejser Konstantin i 300-tallet blev kristendommen gjort til statsreligion, og han indkaldte til det første koncil i Nikæa i 325, hvor

en del af trosbekendelsen blev vedtaget og teologien begyndte at udvikles mere systematisk. Fra Konstantin og fremad i tid var der brug for at få mere klare linjer for hvad kirken troede på, fordi menighederne nu celebrerede gudstjenester offentligt, og fordi Konstantin og kirkens biskopper begyndte at kræve større samling og ensretning i troen og i forståelsen og udførelsen af liturgien. Kristendommen var blevet til en statsreligion.

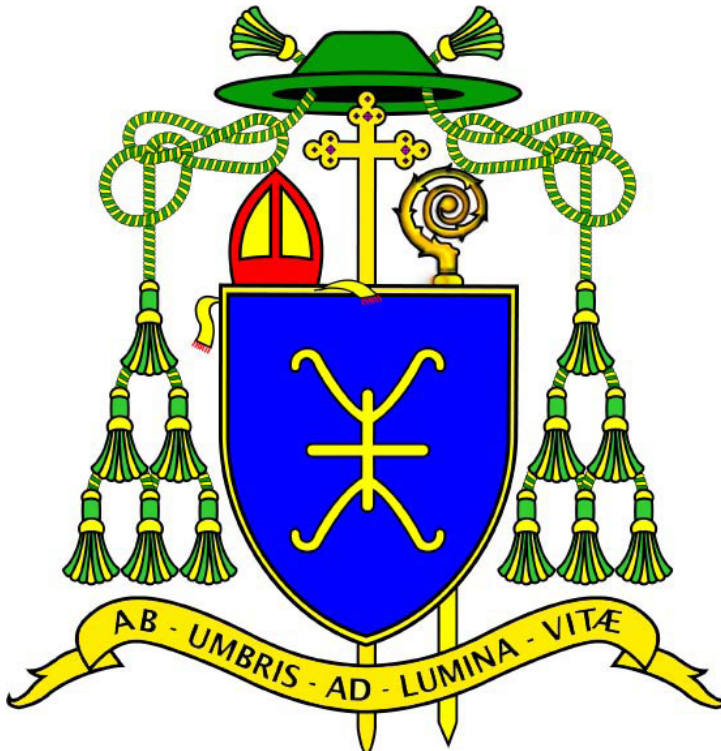

Oldkirken med Augustin og Ambrosius i 300-tallet.

Augustin og hans samtidige Ambrosius var nogle af de første der i 300-tallet talte om brødet og vinen på alteret som genstande for Kristi nærvær i eukaristien. De talte om det som et sakramente. Det var Augustin der dengang introducerede sakramentet som bestående af to elementer, et ydre tegn (signum) og den indre realitet (res). Det ydre tegn forklarede han som det sanserne oplever nemlig brød og vin, hvor han beskrev den indre realitet

som det tegnet henviser til nemlig Kristi legeme og blod. Det nye er at han sætter fokus på Kristi realpræsens i elementerne ved udtalelsen af indstiftelsesordene ”Dette er mit legeme” og ”Dette er mit blod”. Sakramentet i brød og vin blev til det synlige tegn på Kristi realpræsens ved hjælp af det hørte ord. Augustin talte ikke om en egentlig forvandling af brød og vin. Kristus var for ham ikke fysisk men eukaristisk til stede i brødet og vinen på alteret, altså skulle realpræsensen forstås mere symbolsk. For Ambrosius derimod, skete der en egentlig konsekration af brød og vin ved indstiftelsesordene, så brød og vin blev til et sakramente ved at de blev fysisk forvandlede til Kristi legeme og blod, men han kaldte det ikke transsubstantiation, og han brugte ikke Aristoteles til at forklare forvandlingen. Begrebet transsubstantiation blev først indført langt senere i 1100-tallet. Men grundlaget for de diskussioner der senere førte frem til kirkens vedtagelse af transsubstantiationslæren var introduceret. En skelnen mellem sakramentets ydre virkelighed og en indre realitet med særlig fokus på elementerne var nyt i samtiden i 300-tallet. Man var begyndt at fokusere på realpræsens i forbindelse med selve elementerne brød og vinen. Der var således allerede i 300-tallet to holdninger til hvordan

realpræsensen skulle forstås, men endnu på dette tidlige tidspunkt i kirkens historie har der ikke været nogen dogmatiske kontroverser om forståelsen af Kristi realpræsens i eukaristien. Kontroverserne startede først i middelalderen i 900-tallet med Radbertus og Radtramnus. (Fortsættelse følger i et senere nummer)

*Regionalbiskop Evert Sundi's heraldiske våbenskjold
"Fra skyggerne til livets lys"*

Nyheder og program

februar – maj

*Du indkaldes hermed til generalforsamling i
Foreningen liberal katolsk kirke i Danmark*

søndag d. 12. marts 2016 kl. 13.00

i forlængelse af messen

Hansensvej 10, 1.tv., 3400 Hillerød

Dagsorden iflg. vedtægterne

Bestyrelsen

Biskop CW Leadbeaters Oratorium

Egegårdsparken 5, 4000 Roskilde

Alle er velkommen, men da kirkerummet har et begrænset antal pladser, bedes deltagelse i tjene-sterne meldt senest dagen i forvejen på tlf/sms 2874 1721 eller mail kenneth@lkk-dk.dk.

Nyheder

Den 26 februar afholdes årsmøde i Maria Magdalenes menighed. Denne menighed omfatter både Maria Magdalenes

Kirke i Hillerød såvel

som CW Leadbeaters Oratorium i Roskilde. Alle er velkommen til at høre om arbejdet

Tjenesteliste

Sønd. d. 26. februar, kl. 10.30
Søndag Quinquagesima

Sangmesse. Farve: rød. Motto: Hel-
ligånden som kærlighedens ild.

**Efter messen afholdes årsmøde i
Maria Magdalenes menighed**

Sønd. d. 26. marts, kl. 10.30
4. søndag i fasten (lætare søndag)

Sangmesse. Farve: rosa. Motto: ån-
delig forfriskning.

Sønd. d. 21. maj, kl. 10.30
5. søndag efter påske

Sangmesse. Farve: hvid.

Maria Magdalene Kirke, Nordsjælland

Hansensvej 10, 1.tv., 3400 Hillerød

Konto: 8411 4171939

Efter tjenesterne serveres der kaffe/te og suppe til en pris af 30 kr.

Som noget nyt har Maria Magdalenes kirke i stedet for prædiken en kort meditation over enten dagens motto eller dagens tekst. Dette er vi sikre på giver en mere levende og deltagende tjeneste.

Mellem ca. kl. 14-15 er der studiegruppe hvor vi samtaler om den betydning, vi oplever, motto eller tekst har for os

Tjenesteliste

**Sønd. d. 12. februar,
kl. 11.00**

Søndag septuagesima

Visdomsmeditation og sangmesse. Farve: rød.

Motto: visdommens gave.

Sønd. d. 26. februar, kl. 11.00

Årsmøde, se under CW Leadbeaters Oratorium.

Sønd. d. 12. marts, kl. 11.00

2. søndag i fasten

Visdomsmeditation og sangmesse. Farve: violet. Motto: talens kontrol.

Efter messen afholdes generalforsamling i Foreningen liberal katolsk kirke i Danmark. Alle er velkomne.

Sønd. d. 9. april, kl. 11.00

Søndag før påske (palmesøndag)

Visdomsmeditation og sangmesse. Farve: violet.

Torsd. d. 13. april kl. 11.00

Skærtorsdag

Visdomsmeditation og sangmesse. Farve: hvid

Sønd. d. 16. april, kl. 11.00

Påskedag

Visdomsmeditation og sangmesse. Farve: hvid.

Sønd. d. 7. maj, kl. 11.00

3. søndag efter påske

Visdomsmeditation og sangmesse. Farve: hvid.

Sønd. d. 4. juni, kl. 11.00

Pinsedag

Visdomsmeditation og sangmesse. Farve: rød.

Helligånds Oratorium, København

c/o Simone Andersen, Brumleby 103, 2100 København Ø

Konto: 8411 4091013

Tjenesteliste

Sønd. d. 19. februar, kl. 11.00

Søndag seksagesima (2. sønd. før fasten)

Messe. Farve: rød. Motto: Helligånden som helliggører.

Sønd. d. 19. marts, kl. 11.00

Celebration af Sankt Gabriel

Messe. Farve: hvid.

Sønd. d. 30. april, kl. 11.00

2. søndag efter påske

Messe. Farve: hvid.

Sønd. d. 28. maj, kl. 11.00

Søndag i festugen for Kristi himmelfart

Messe. Farve: hvid.

Sønd. d. 11. juni, kl. 11.00

Trinitatis søndag

Messe. Farve: hvid.

Progressing Soul

For 10 år siden havde vi den første præsteordination i Danmark af en kvinde. Til denne anledning komponerede Frederik Magle et orgelstykke til liberal katolsk kirke, **Progressing Soul**. Dette stykke har siden været brugt til præsteordinationer i en række europæiske lande. I denne sommer har komponisten arbejdet videre med stykket, og bl.a. lagt et symfoniorkester ind over. Musikken angiver en sjæl som higer mod noget højere, men fortsat er bundet til et jordisk plan. I den midterste del af stykket lykkes dette løft, og mod slutningen "sender" denne sjæl fra sit ophøjede niveau sin energi ned mod jorden.

Det er Frederik Magles ønske, at denne musik spredes så meget som muligt, der er derfor mulighed for at købe den gennem LKK. **En cd med stykket koster 75 kr + porto 16 kr.**

Beløbet går ubeskåret til LKK og kan indbetales på **konto 8411 4094608**.

Sankt Gabriels Kirke, Aarhus

Lysets Hus, Posthussmøgen 11C, 8000 Aarhus C

Konto: 1551 2377195

Der er efter tjenesterne mulighed for et let vegetarmåltid og kaffe/te med kage for kun 30 kr. Herunder er der også mulighed for at stille spørgsmål til messen og kirken som helhed.

Tjenesteliste

Sønd. d. 5. februar, kl. 11.00

Celebration af Herrens fremstilling i templet (kyndelmisse)

Messe med velsignelse af årets lys.
Farve: hvid. **Alle er velkommen til at medbringe egne lys til velsignelse.**

Efter messen afholdes årsmøde i Sankt Gabriels menighed

Sønd. d. 5. marts, kl. 11.00

1. søndag i fasten

Helbredelsestjeneste og messe. Farve: violet. Motto: Selvransagelse

Sønd. d. 9. april, kl. 11.00

Søndag før påske (palmesøndag)

Messe. Farve: violet.

Sønd. d. 7. maj, kl. 11.00

3. søndag efter påske

Helbredelsestjeneste og messe. Farve: hvid.

Sønd. d. 4. juni, kl. 11.00

Pinsedag

Messe. Farve: rød.

Askeonsdag

Askeonsdag falder i år på den 1. marts. Det er på denne dag, palmebladene fra palmesøndag året før brændes med en lille ceremoni. Der er desværre ikke tjeneste på denne dag, men enhver, som har nogle af disse palmeblade liggende kan selv foretage dette enkle lille ritual:

Med asken fra de brændte blade tegner man et lille kors i panden med ordene: "husk at du kommer fra Gud, og at du skal vende tilbage til Gud".

CW Leadbeaters hovedværk

Videnskaben om sakramenterne

prisfald

er udkommet på dansk

køb den i din lokale menighed

CW Leadbeaters bog Videnskaben om Sakramenterne er udkommet på dansk i bogform. Den er blevet til i et samarbejde mellem udgiveren Else Marie Post og liberal katolsk kirke og udkommet på forlaget Books on Demand.

Bogen er en videnskabelig undersøgelse af den effekt gudstjenesterne har på de indre planer. Den indeholder en beskrivelse af den revision af den gamle tjenesteform, Leadbeater og Wedgwood gennemførte i kraft af grundig teologisk forståelse og med hjælp af clairvoyancens nådegave. Bogen indeholder gengivelser af den gradvise opbygning af den åndelige bygning, som rejser sig un-

der messen. Samtidig er bogen også et dybt kig ned i den særlige esoteriske kristendom, som er liberal katolsk kirkes særlige kendetegn. Det bevidste samarbejde med englenerne bliver beskrevet indgående, og kirkens brug af de syv stråler med tilhørende juveler forklares omhyggeligt.

Videnskaben om sakramenterne kan læses som en indføring ind i en fantastisk verden af ceremoniel, kristen, hvid magi og er et lækkert og nyttigt opslagsværk for den som er interesseret i den liberalkatolske niche i religionernes verden.

Ved køb i LKK koster den 320 kr.